

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 154/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. mája 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., P., vo veci namietaného porušenia základných práv upravených v čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky konaním Sociálnej poisťovne, ústredie, B., pri priznávaní plného invalidného dôchodku a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2008 doručená sťažnosť J. K., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. V., P., vo veci namietaného porušenia základných práv upravených v čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Sťažovateľ namieta, že jeho základné práva boli porušené bezdôvodne dlhotrvajúcim konaním Sociálnej poisťovne, ústredie, B. (ďalej len

„Sociálna poisťovňa“), pri priznávaní plného invalidného dôchodku. Argumentuje tým, že Sociálna poisťovňa nerozhodla o jeho opakovaných žiadostiach o priznanie plného invalidného dôchodku.

V súvislosti so svojou sťažnosťou sťažovateľ uvádza:

„Od roku 2001 je na Okresnom súde v Prievidzi pod č. 7 C 83/2001 vedený súdny spor o náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorý do dnešného dňa nie je právoplatne skončený.

V uvedenom súdnom spore boli vypracované znalecké posudky, z ktorých vyplynuli jednoznačné závery, že som odo dňa 01. 11. 1999 neschopný trvalej zárobkovej činnosti, teda som plne invalidný podľa § 29 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. - dôkazy č. 9, 10 závery znaleckých posudkov MUDr. E. H. a Doc. MUDr. L. L., PhD.

Z uvedených posudkov a ich záverov v oblasti posúdenia mojej invalidity vyplýva nesporný záver, že Sociálna poisťovňa B. mi mala od 01. 11. 1999 priznať plný invalidný dôchodok, čo však neurobila, hoci som bol niekoľkokrát na preverení môjho zdravotného stavu.

Po doručení znaleckých posudkov som ja sám i prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal Sociálnu poisťovňu B. o priznanie plného invalidného dôchodku -dôkazy č. 11 - 18 listy zo dňa 26. 11. 2004, 14. 02. 2005, 27. 03. 2006, 07. 08. 2006, 12. 06. 2007, 15. 10. 2007, 03. 01. 2008, 12. 03. 2008, avšak sociálna poisťovňa mi dlhodobo v rozpore so zákonom odmietala spísať žiadosť o priznanie plného invalidného dôchodku.

Na uvedené listy sociálna poisťovňa reagovala listami zo dňa 02. 02. 2005 a 03. 03. 2005 - dôkazy č. 19, 20 a dokonca mi po jednej žiadosti znížila priznaný čiastočný invalidný dôchodok - dôkaz č. 21 rozhodnutie č. 490 719 3110 zo dňa 28. 06. 2006, ktoré som napadol návrhom na jeho preskúmanie č. 290/735 zo dňa 24. 07. 2006 - dôkaz č. 22, na základe ktorého sociálna poisťovňa v rámci autoremedúry svoje rozhodnutie zrušila a vrátila pôvodný čiastočný invalidný dôchodok - dôkaz č. 23 rozhodnutie č. 490 719 3110 0 zo dňa 12. 01. 2007.

Týmito dôkazmi je nesporne zadokumentované opakované porušovanie zákona

a Ústavy SR zo strany Sociálnej poisťovne B., ktorá mi napriek doloženým znaleckým posudkom znalcov z odboru zdravotníctva a opakovanému preskúmvaniu môjho zdravotného stavu neobjektívnymi posudkovými lekármi, do dnešného dňa upiera moje zákonné právo na priznanie plného invalidného dôchodku so spätnou účinnosťou.

V roku 2007 sociálna poisťovňa spísala so mnou žiadosť o priznanie plného invalidného dôchodku, o ktorej do dnešného dňa nerozhodla a pri predvolaní k posudkovému lekárovi mi bolo oznámené, že mi bude priznaný plný invalidný dôchodok, avšak len odo dňa spísania žiadosti, žiadne rozhodnutie mi do dnešného dňa nebolo doručené.“

V nadväznosti na tieto skutočnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Právo J. K. na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní o priznanie plného invalidného dôchodku Sociálnou poisťovňou B. porušené bolo.

2. Prikazuje sa Sociálnej poisťovni B. vo veci ďalej konať a rozhodnúť bez zbytočných prietáhov.

3. Sociálna poisťovňa B. je povinná zaplatiť J. K. z titulu primeraného finančného zadostučinenia Sk 300.000,- slovom tristotisíc a nahradiť mu trovy právneho zastúpenia v sume Sk 18.659,20 (slovom osemnásťtisícšesťstopäťdesiatdeväť korún dvadsať halierov) k rukám advokáta JUDr. J. V. na účet č. ... vedený vo Všeobecnej úverovej banke a. s. pobočka P. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodňuje sťažovateľ tým, že *„nečinnosťou a dlhodobým porušovaním mojich ústavných práv zo strany Sociálnej poisťovne B. som ja a moja rodina dlhodobo ukracovaný vo svojich nárokoch, keď mi od roku 1999 mal byť priznaný a vyplácaný plný invalidný dôchodok, pričom tento mi do dnešného dňa priznaný nie je, čo závažným spôsobom ovplyvňuje životnú úroveň moju a mojej rodiny, pričom musím zdôrazniť, že mi podľa platných zákonov nebude môcť byť priznaný dôchodok spätne od roku 1999, ale len tri roky dozadu“.*

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ak je v určitej veci oprávnený rozhodnúť všeobecný súd, tak to vylučuje právomoc ústavného súdu.

Uvedený záver potvrdzuje aj § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne

prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy (všeobecné) súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí a opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Iným zásahom je aj nečinnosť orgánu verejnej správy, pričom za orgán verejnej správy sa na účely konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku („Správne súdnictvo“) považuje aj Sociálna poisťovňa, ktorej nečinnosť sťažovateľ svojou sťažnosťou namieta.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Z citovaných právnych noriem vyplýva, že vo vzťahu k namietanej nečinnosti Sociálnej poisťovne ako orgánu verejnej správy je na základe návrhu sťažovateľa oprávnený rozhodnúť v rámci správneho súdnictva všeobecný súd. Túto právomoc všeobecného súdu vyplývajúcu z § 250t ods. 1 OSP nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom (IV. ÚS 78/04, IV. ÚS 171/07).

Vychádzajúc z uvedených právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľom ústavný súd uzavrel, že v predmetnej veci nie je daná jeho právomoc (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a preto sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (podobne napr. IV. ÚS 49/04, II. ÚS 59/04 alebo IV. ÚS 78/04).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, rozhodnutie o úhrade trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008